

Introduksjon til kurset
Journalistiske sjangere
Inndeling i redaksjoner

MEVIT3810
IMK - VÅR 2009
Ragnhild Fjellro

Overordnet mål for emnet

Dere skal trenes i å jobbe med et journalistisk og empirisk prosjekt i samarbeid med andre.

Utvikle journalistisk kompetanse og evne til etisk refleksjon. Samt forskningsmessig og metodisk refleksjon.

To do:

- deles i redaksjoner på cirka fem
- produsere magasin, avis eller reportasjeserie
- skrive en rapport (inntil 15 sider)
- sette sammen egne pensumlister
- lage et opplegg som skal godkjennes av fagansvarlig (Ragnhild)
- arbeide relativt selvstendig fra idé til ferdig produkt

Undervisning

- Forelesninger i journalistikk, foto og layout
- Seminarer og veiledningsmøter om det konkrete redaksjonelle arbeidet: journalistikk og layout

Undervisningsplanen

- 22. januar: Ragnhild Fjellro. Forelesning om journalistisk praksis
- 29. januar: Kjetil Østli, journalist i Aftenposten/A-magasinet: Forelesning om å skrive feature
- 12. februar: Bernt Eide, fotograf og lærer ved journalistutdanninga ved HiO: Forelesning om fotografisk reportasje
- 12. mars: Kari Kolltveit, grafisk designer/typograf: Forelesning om layout

Pensum

- Dere skal selv sette sammen pensum
- Pensumlisten skal ikke leveres inn
- Finn en hensiktsmessig fordeling mellom litteratur om journalistisk teori, praktisk, redaksjonelt arbeid og litteratur om metode

Ferdig produkt

- Kari Kolltveit bistår i forhold til kontakt med trykkerier
- 20 eks trykkes opp (fem av disse skal leveres inn som del av eksamensbesvarelsen)
- Budsjettet for hver enkelt redaksjon er på 2-3000 kr.
- Følgende info på faktura fra trykkeriet:
Undervisning ifm MEVIT3810, emneansv: Ragnhild Fjellro, IMKs stedkode: 140900
- Som mottaker av fakturaen skal det stå: Universitetet i Oslo, Regnskapsseksjonen, Sentralt Fakt.mottak, P.b. 1074 - BLINDERN, 0316 Oslo.

Deadline

20. mai klokken 1400

Spørsmål?

- Følg med på emnesidene:
www.uio.no/studier/emner/hf/imk/MEVIT3810/v09/
- Oppdater studentmailen så mail videresendes til adressen dere bruker
www.webmail.uio.no
- Mail meg hvis du lurer på noe underveis
ragnild.fjellro@media.uio.no

Prosjektarbeid

- faste møter - formelle og uformelle
- snakk åpent - også ved konflikter
- ha god fordeling av ansvar og oppgaver
- snakk om forventninger og innsats
- lag spilleregler
- Møt opp fredag 23.januar kl 1015-1300 i rom 205 for å snakke om prosjektarbeid

Sjanger er:

- sett av normer om artiklenes innhold og form

En **kontrakt** mellom avsender og mottaker:

- lesernes *forventninger*
- redaksjonelle *konvensjoner*
- journalistisk *praksis*

Enhver publikasjon tilbyr en **stoffmiks**:

- flere sjangere brukes i ett og samme magasin

Journalistikkens hovedsjangrer

- **Nyhetsjournalistikk:**
 - nyhetsmeldinger, notiser, reportasjer
- **Kommentarjournalistikk:**
 - ledere, kommentarer, anmeldelser, kåserier, petiter, kritikker
- **Featurejournalistikk/pregjournalistikk:**
 - reportasjer, portretter, kåserier/petiter, kritikker

(Nyhets)meldingen/notisen:

- korte, saklige, «objektive» artikler
- forteller det aller vesentligste (AVIS)
- ofte fra andre publikasjoner/nyhetsbyråer
- sjelden intervjuede kilder
- kan illustreres med bilder, men ofte uten
- løser opp siden i mindre tekstblokker
- den omvendte pyramiden

Vil modernisere arvefølgen

KØBENHAVN. Neste år skal danskene si ja eller nei til en modernisering av arvefølgen, slik at den førstefødte blir tronarving, uansett om det er en prins eller prinsesse.

I dag er Danmark det eneste monarkiet i Norden der arveretten til tronen ikke går til det førstefødte barnet, uansett kjønn, men til eldste sønn.

Kun hvis den avdøde regenten bare har døtre, arver en kvinne

tronen, slik tilfellet var med dronning Margrethe.

I forbindelse med valget til nytt EU-parlament i juni neste år, blir det holdt en folkeavstemning i Danmark om endring av loven om tronfølge.

Det kungajorde statsminister Anders Fogh Rasmussen mandag. Da kronprins Frederik og kronprinsesse Mary ventet sitt første barn i 2005, blusset debatten om arvefølgen opp. Men den stilnet hen da arveprins Christian ble født 15. oktober samme år. ©NTB

DRØM: Anders Eklund ble i Fala tingsrett mandag dømt til livsvarig fengsel for drapene på Engla Juncosa Högland

FOTO: SCANPIX

Anders Eklund fikk livstidsdom

SVERIGE. Anders Eklund er i Fala tingsrett dømt til livsvarig fengsel for drapene på Engla Juncosa Högland (10) og Pernilla Hellgren (31).

Dommen omfatter også grov voldtekt, grov voldtekt av barn, voldtektsforsøk og barnporno-grafi. Han tilsto begge drapene etter et avbrer der han ble konfrontert med DNA-bevis. Anders Eklunds advokat Leif Silbersky har ikke protestert mot livstids-

dommen, men kan ikke si sikkert om dommen vil ankes.

– Dommen var ventet og er vel-skrevet, derfor taler det mye for at vi ikke kommer til å anke, sier han.

Engla Högland forsvant 5. april i år, ikke langt fra sitt eget hjem i Sjörsund i Midt-Sverige. To dager senere ble Anders Eklund pågrepet. Etter åtte dager i avbrer tilsto Eklund å ha voldtatt og drept jenta, og viste politiet hvor han hadde gjemt liket.

Senere tilsto han også voldtekt og drap på Pernilla Hellgren for åtte år siden. ©NTB

(Nyhets)reportasjen:

- lengre, saklige, «objektive» artikler
- AVIS
- én - eller helst flere kilder
- vinklet på sak
- basert på egen research
- illustrert (foto/tegning)
- den omvendte pyramiden

UTLAND

PÅ NORGESBESØK: I går tok kong Ntare og dronning Soga Inot Burundis president Pierre Nkurunziza og hans fru, i audiens på slottet.

FOTO: NTB/FAKEL/SCANPIX

BURUNDI

Skal fortsatt få norsk støtte

Tolv års borgerkrig, titusener av drepte og millioner på flukt. Med norsk hjelp forsøker Burundi å komme seg på beina igjen etter tragedien på 1990-tallet.

OSLO. Siden den første fredsavtalen ble inngått i 2003 og det første valget ble holdt to år senere, har utviklingen vært positiv i det krigstrøtte landet.

- Det som har skjedd i Burundi, er et mirakel under de burundiske omstendighetene, sier utviklingsminister Erik Solheim og viser til den demokratiske prosessen etter at borgerkrigen tok slutt.

- En demokratisk valgt regjering er etablert og har vært i tre år. Det er svært positivt og for-

tjener støtte fra verdenssamfunnet, sier han.

I går ble Burundis president Pierre Nkurunziza tatt imot i Oslo, og Solheim lovet fortsatt norsk støtte til fredsprosessen i det sentralfrikanske landet.

Området har omkring 300.000 mennesker mistet livet i Burundis tolv år lange borgerkrig, hvor folkegruppene hutu og tutsi sto mot hverandre.

Krigen ble utløst av at landets første demokratiske valgte president, hutuen Melchior Ndadaye,

ble drept kort tid etter valget i 1993. Attentatet førte til massedrap på tutsier, og 2 millioner mennesker ble drept på flukt, ifølge Flyktninghjelpen.

- Møtes hver uke
Selv om opprørsgruppen FNL fortsatt ikke har lagt ned våpnene, har situasjonen totalt sett bedret seg betraktelig de siste årene.

- Vi føler oss trygge på at fredsprosessen er kommet så langt at Burundi vil oppnå varig fred og stabilitet, sa president Nkurunziza etter møtet med Solheim.

- Vi fører nå samtaler med den siste opprørsgruppen, FNL, sier Burundis leder.

Det holdes nå ukentlige møter mellom presidenten og FNLa leder for å rydde av veien de saks-

ne som fortsatt gjenstår for å løse konflikten, tilføyer Solheim.

- Vi skal ikke undervurdere vanskelighetene, men dette er likevel en svært positiv utvikling, sier han.

Også det faktum at FNLa lederskap har flyttet hjem til Burundis hovedstad Bujumbura fra Dar-es-Salaam i Tanzania, tolkes som et tegn på fredsvilje fra opprørsgruppen.

Opptilende støtte
Selv om demokratiet fortsatt er skjørt og FNL ikke har sluttet fred med myndighetene, er landets president opptatt av å få økonomien på fote igjen ved hjelp av utenlandsk investeringer i energi og infrastruktur.

- Vi har bedt Norge om å fortsette å støtte Burundi, slik at vi

BURUNDI

- Tidligere belgisk koloni som ble uavhengig i 1962.
- Ligger sentralt i Afrika og grenser til Tanzania, Rwanda og Kongo.
- Hovedstad er Bujumbura, og landet har 8,5 millioner. ■ Gjennom historien og siden uavhengigheten har sammenstøt mellom de to folkegruppene hutu og tutsi preget landet.
- Ble styrt av ulike diktatorer fra 1962 til 1993. Da ble det arrangert demokratiske valg, og landet så ut til å gå med en ny avne. Men like etter eksploderte urolighetene i full borgerkrig, som førte til at 300.000 mennesker, de fleste av dem sivile, ble drept og 2 millioner drovet på flukt.
- I 2003 inngikk regjeringen en avtale med den største opprørsgruppen FDL, og to år senere ble det holdt valg i landet.
- Hutu-opprørsgruppen FNL har imidlertid ikke lagt ned våpnene, men er i fredsforhandlinger med regjeringen.

©Sider: Flyktninghjelpen, BBC, NTB

- Forbruks- og konsumentjournalistikk
 - sider fulle av notiser om nye produkter
 - rik på illustrasjoner
 - (tilsynelatende) objektiv
 - forbrukervennlig oppramsing/lister
 - sjelden journalists navn under tekstene

1. Ruter
Er du glad i ruter kan du nyte denne vinteren. All fra små peplitorier til store skotskingspære ruter er hot. Kombiner gjerne to plagg i forskjellige ruter. Fra Diane von Fürstenberg.

10. MOTEMUST

Rutete drakt med broderier, jakke (kr 2400) og skjort (kr 1300), fra Guess.

2. Varm mote
Myke og behagelige joggejakker kan du nå bruke som ytterjakker uten å fryse. Vintersens trendy-vesper er farger med varm kulepøkk. Kr 599, fra Benetton.

3. Festfarger
Vær ikke redd for å bruke fargerike farger og vesker til festpløen. Sterke farger er trendy akkurat nå, og kombiner med hverandre fremhever de anneklet. Paris Hilton på Motocross party i Hollywood.

4. Hit fra Triumph
Miss Triumph er ikke nye i moteverdenen til Triumph. Leuke undertøy i blødder, elastisk tynn og bomull. Dette sexy og sporty settet i elastisk blødder og bomull koster kr 300.

6. Stor og stilig
Den store Vilebrand-vesken til Barcelona er blitt annet Siena Milani favoritt. Nå får du den også i vinterens modige lilla. Kr 9900, fra Via.

7. Reis med stil
Flere og flere designere lager nå bagasje som matcher håndvasker, så du skal se gjennomført moteriktig ut ute på tur. Fra Chanel.

8. Kle deg i julerødt
Vi du ha en kjole som synes i julebord-sesongen så gå for rødt. Rødt er også stig naturfargen til Vilebrand som lager de aller vakreste kjolene.

9. Lange strømper
Tynne strømper til høytåler eller korte skjort holder beina varme. Det norske designmerket Vera & Willem har mange modeller i ull, cashmere og silke.

10. Ton i ton
Er av vinterens store partytrende er å la anneklet gå i en og samme farge, fra kjole til strømper og sko. Her har Gucci valgt seg lilla nyanser.

- Enqueter
 - samme spørsmål til mange intervjuobjekter
 - gjerne aktualisert av annen sak på siden
 - bilder - personalia
 - skaper identifikasjon hos leseren
- Visuelle elementer
 - gjør saken lettere tilgjengelig
 - slipper å ramse opp mye fakta i artikkelen
 - løser opp siden visuelt

Leder

- skrevet av redaktørledelsen/redaktør
- uttrykker publikasjonens *mening*
- upersonlig, saklig tone i nyhetspressen
- mer personlig i tidsskrift/magasin
- argumenterende, med fokus på *sak*

Kommentar

- skrevet av redaksjonell medarbeider
- kan romme personlige betraktninger
- forfatters mening

Kritikk/anmeldelse

- oftest aktuelt og nytt
- personlig mening - *signatur*
- ofte vurderende
- gjerne bilder

Intro

KJERSTI LØKEN STAVRUM
er redaktør for A-magasinet

GYLNE TIDER. Drømmen om gullet drev Landstrykeren til å spise støvelen i filmen Gullfeber – livet som gullgraver i Klondyke ble ikke som han trodde. Noen av oss andre har vasket heftig og intenst i en elv hist og her, og kjent på forhåpningen om Funnet. Selv som turist kan det jo skje! Eller mest nedrig av alt: Gulljakt i Legoland. Selv der med et usselt håp om å gjøre det stort, for å imponere de små.

På Finnmarksvidda er det alvor. Milliarder kan stå på spill, slikt vet man jo ikke – men likevel. Og nyhetsarkivet vårt rapporterer om år med håp og glede: Gullfunn! • Nå kan det være duket for Klondyke i Finnmark. Det var i fjor. En avisartikkel i VG fra 1946 fabulerer om hvilke muligheter vi kunne skapt oss – om vi hadde gitt geologene høyere lønn, og ikke eksportert dem til utlandet. Da – som nå – lå svenskene irriterende langt foran oss i løypa. Syv år senere, i 1953, var gullfeberen «i fullt flor».

Og slik er det fortsatt. Tålmodighet må til, det er første lærdom i gulljakt. Men her til lands gjelder tålmodigheten i videre forstand. I 25 år har man måttet vente på en lov for leting og drift av mineralressurser. Men nå skal den snart komme... I mellomtiden skjerpes frontene på vidda.

kjersti@aftenposten.no

Det kan jo skje!

A-MAGASINET 29. AUGUST 2008 3

Kronikken

- populærvitenskapelig form
- avansert debattinnlegg
- kompetent forfatter - gjerne fagperson
- er ofte et kjent navn i mediene
- personlig, subjektiv tone og mening

Kåseriet/petiten

- ofte muntlig i tonen
- personlig, assosierende, lekende
- litterære virkemidler (ironi, overdrivelser etc)
- kåseri kan være langt, petiten er kort
- godt sluttpoeng - snert
- fordrer god penn

- Faste spaltister
 - ofte kjente personer i offentligheten
 - ikke nødvendigvis kjente fordi de skriver godt
 - gir publikasjonen kred
 - skaper identifikasjon hos leserne
 - ofte i en lett, morsom og personlig tone

Bidragstere

Kan Finnmark bli det nye Klondyke? A-magasinet journalist **KARINE ØSTVEIT** har boret på Finnmarksvidda med håpefulle gullgraverne – og mått de som kjemper for å stoppe dem.

Fra 2004 til 2006 arbeidet **SOLRUN DREGELID** som pressekontakt i Utlendingsdirektoratet. Nå er hun journalist i Aftenposten. Denne uken har hun intervjuet de berørte partene i den såkalte UDI-skandalen.

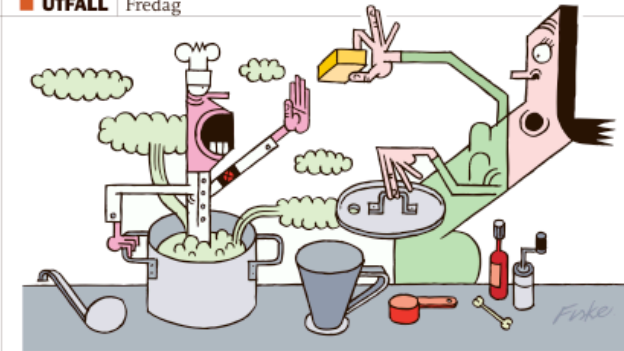
Den tyske fotografen **WALTER SCHEELS** var livredd for døden og bestemte seg for å møte den ansikt til ansikt sammen med journalist **BEATE LAKOTTA**. Ukens fotoreportasje viser et utvalg av hans unike fotoserier *Life Before Death*.

A-magasinet

SEKRETERAR: Hans Erik Mørn
MANASEREDAKTOR: Igonn Lohsen Stærum
REPORTASJELEDER: Lars Skogthjem
BILDESJEF: Stig B. Hansen
DESIGNER: Pål Solheim
ART DIRECTOR: Thomas Johansen
REDAKSJON: Torje Egehus, Hått Bøtt, Kristin Stubbliang, Inger Arne Olsen, Ingrid Synnøve Topp, Ola Hennro, Lars Kluge, Lars Ditlev Hansen, Steen J. Gjørgje, Lars Mathias, Ann Kristin Hvidal, Ingrid Oppen, Eline Vikdal Jensen

TITTEL: Jobstyrekontroll A/S
ADRINK:
E-post: amagasin@aftenposten.no
Telefon: 22 86 30 00
Postadresse: Boks 1, 0051 Oslo
Hemsideadresse: Boksopptak/gate 14
Arbeidstid:
Føle Hjemmetid: 48 11 79 59
Account manager: nla.hjemmetid@aftenposten.no
Storbyweekend/Meie Norge Salg: Katterine Mow: 920 48 199
Produsent/Magasin: kuller@mediasorg.no
www.amagasin.net

UTFALL Fredag

Alarm! Buljong!

CHRISTINE KOHT
Programleder

Jeg er skikkelig opptatt av mat. Jeg liker å spise mat, lage mat og snakke om mat. Jeg leser innholdsfortegnelser med dyp interesse, og har derfor et forhold til slikt som johannesbrødkjememel og glukose. Jeg bryr meg om frie radikaler og fettstoffer. Jeg er genuint bekymret for venners jernopptak. Husker de å få i seg nok sink? Og omega 3?

Så jeg har mye å snakke med helsefrikere om. For eksempel de som jobber på det alternative helsecenteret jeg går til. Siden det er høst, snakker vi om suppe. De spiser suppe til lunsj hver dag, og den er kokt på ekte kraft. Høne eller margbein. Det er derfor suppen deres er så kjempesunn. Jeg lager også ofte suppe, men koker kanskje ekte kraft to ganger i året, skjønt det tør jeg jo ikke si.

«Av og til» ymter jeg isteden, «når det en sjelden gang ikke er et eneste margbein i huset, da pleier jeg å bruke litt buljong isteden.»

«BULJONG?!» Alle i resepsjonen stirrer vanvitt på meg. «BULJONG?!» Hodet popper ut av dørråpningene nedover i gangen. «Sa du BULJONG?!» «Ja,» sier jeg bekymret, «en liten terning eller to...»

«Nei, nei, nei,» hylter leger og akupunktører og fysioterapeuter i kor, «ikke BULJONG!» Det er som om jeg skulle sagt at jeg pleide å krydre med skurepulver. «Du må ikke finne på å bruke buljong.

Buljong er jo stappfull av TRANSFETT!»

Sist gang jeg fikk denne typen reaksjon på en nokså vanlig matvare, var da jeg var på en yogaleir med eksnarkomane og innrømmet at jeg drakk vanlig te og ikke bare urtete. «Drikker du SVART TE?!» skrek de eksnarkomane og hadde helt glemt hva de selv fyllet i seg for ikke så lenge siden.

Men oker. Jeg er åpen. Altså buljong og transfett. Transfett er dødsnift. Transfett finnes i nesten all slags ferdigmat. Transfett er forbudt i Canada. Og i New York. Arnold Schwarzenegger, som er full av veksthormoner, har nettopp innført transfettforbud i helsestaten California. Du kan få bot for å selge buljong i Canada.

Mer transfettinfo: transfett er en slags varmebehandlet og skummelt fett som brukes av matvareindustrien fordi det er billig og har lang holdbarhet – vanlig fett harskner. På innholdsdeklarasjonene kalles det herdet eller delvis herdet fett, og det øker risikoen for hjerte- og karsykdommer, psoriasis, fibromyalgi, astma og allergier.

Ja, ja. Der røyk buljongen også, tenker jeg på vei hjem. Jeg føler meg litt matt. Kanskje jeg er sulten? Nå hadde det vært godt med nudelssuppe, tenker jeg. Eller den ferdigposen med bif stroganoff. Hva som helst med buljong i, egentlig.

Hvem skulle trodd at buljong kunne opphøyes til den eksklusive samlingen av forbudte fristelser? Sigaretter. Sjokolade. Champagne.

Og buljong.

- SVART TE?! skrek de eksnarkomane

- **Spesialistene**
 - skriver kanskje én gang i måneden
 - ofte forskere, eller på annen måte spesialister innen et felt
 - popularisering av kunnskap/vitenskap
 - ofte basert på spørsmål fra leseren
 - pressen blir arena for profesjonelle

• Featurereportasjen

- journalisten har vært der
- ører, nese, øyne, munn for leseren
- rike illustrasjoner
- god penn
- dramaturgi; fisken
- detaljrikdom
- innlevelse
- mange kilder - ofte case

De leter etter gull. Mange håper at de bare finner gråstein.

Gullfeber på vidda

MISFØRNYE: Reindriftsleder Nils Henrik Sara moner gullkilden som blir viktigst mulig for reindriftssamene.

FORNYDE: Men Nils Henrik Sara vil ha en god del av utvinningen som gullkilden. Så er han på leting sammen med Nils Henrik Sara.

MISFØRNYE: Politikkens og næringslivet for prøver å finne sammen, men Nils Henrik Sara vil ha en god del av utvinningen som gullkilden. Så er han på leting sammen med Nils Henrik Sara.

gullfeber på vidda

MINERALLOVEN
 I 1984 ble loven for mineralloven for første gang pålagt av regjeringen. Det ble forslaget til lov ble fremlagt i 1986. I 1989 ble loven lagt fram for Stortinget av regjeringen Bondevik I, og så vartet tilbake av regjeringen Solberg I året etter. I 2003 ønsket Høyregjernen å endre loven, men det ble ikke gjort. I dag regjeringen Bondevik II har forslaget til ny minerallov til behandling. Etter mange årstester, forrige det fortsatt konsultasjoner med loven.

Utvinningsloven: I dag regjeringen Bondevik II har forslaget til ny utvinningslov til behandling. Etter mange årstester, forrige det fortsatt konsultasjoner med loven.

FAKTA
 I 1984 ble loven for mineralloven for første gang pålagt av regjeringen. Det ble forslaget til lov ble fremlagt i 1986. I 1989 ble loven lagt fram for Stortinget av regjeringen Bondevik I, og så vartet tilbake av regjeringen Solberg I året etter. I 2003 ønsket Høyregjernen å endre loven, men det ble ikke gjort. I dag regjeringen Bondevik II har forslaget til ny minerallov til behandling. Etter mange årstester, forrige det fortsatt konsultasjoner med loven.

SÅR FOR BULL
 Investorer søker millioner på gullfelt i Finnmarksvidda. Foto: ROLF W. AAGAARD

Tittel: KARINE ØSTVIKT
Foto: ROLF W. AAGAARD

– Aagaard: Ser du hvordan det glimrer? Gullgløe ligger på bakken og strek over en klump svart berg som nettopp har kommet opp fra dypt. Kvaliteten blir mer og mer storslagen. Glimrende, gullgløende, glimrende. Gull, som det være like gull? Er dette funnet med oss?
 – Ah nei. Så enkelt er det ikke. Ingenting viser på bildet. Det er ikke gull all sammen. Men den glimrende streken inneholder kobberkuler – og det er det kobber, det er det gulle gull også.
 – Vi er nesten 70 grader nord, drept 500 meter over havet og midt i reinbeholdningsområdet 34 uentede kvadrater. Rundt 100 meter under bakken ligger en diamanthull og seg med, på uventede leting etter edle metaller under Finnmarksvidda. Borene i Bølvsjøen går 20 timer i døgnet, syv dager i uken. Kjøretøyet om å fire eller mer eller er gang. De rekonstruerte mineralene har fått til å utvinningsfeltet i Finnmark er syv kilometer på fersk. Det er 200 millioner i 2000 har stegte til nærmere 7000. Borene av dem på minst 2000 kvadrater. Dette er historien om et gullområde i Finnmark, en gang lupte gullgrube – og de som vil stappe dem.

Følge politikk: – A investere i gullgrube i Finnmark er jo på mange måter mer risikabelt enn å investere i Vest-Afrika, smelter det over borte. Ved å kaffe i Oslo sine Tull Biskop. Han har glimrende søkket mark disse i sommerens og en lang gullgrube fra Vest-Afrika på ringringten. Bølvsjøen fra meglerhuset Glitner Securities har lang erfaring fra den internasjonale gullgrube. Nils Henrik Sara blant annet med i utvinning mulighetene for utvinningsmulighetene i Finnmarksvidda. Bølvsjøen er prosessert. Han mener regjeringen ikke har grubebransjen

shovlig, og dermed får det distriktskole malgretten til å være godt av store investeringer i leting og senere i næringsutvikling.
 – Politikkene i Oslo er frige. De er livredder for prosessen fra samene, og det skaper problemer for alle graver i Norge – også utenfor Finnmark, hevder analytikerne. Ifølge ham har Finnmark allerede et etersig rike i bransjen. Selv etter å ha investert millioner i utvinning, kan man nemlig ikke være sikker på å tjene penger på nordnorske mineraler. I motsetning til mange andre land, er det i Norge slett ikke sikkert at man får utvinning gull. Usikkert lovet lang gullgrube skapene utvikler seg, kan reindriftssamene velge å gå inn i det. For eksempel er det uklart hvilke rettigheter gullgrubebransjen da har, og hvor mye de eventuelt må betale i erstatning til samene. Og store gullgrubebransjer glimrer fort til minde hvis de oppgis av en uventet arbeidsforhold. Siste samer er dårlig for imagebyggingen.

Nett til investeringer: Akkurat nå står en av dem midt på Finnmarksvidda, bare noen kilometer unna ledeborene ved Bølvsjøen. Nils Henrik Sara kjøper midt på boret bare med gullgrube. Formannen i Reindriftssamenes Landsforbund kommer fra en familie der man har drevet med rein i tiållige generasjoner. Nils Henrik Sara er tredje generasjon i den slekten.
 – For meg er vidda gull i seg selv. Vårt gull er å få holde på med det vi har gjort i hundrevis av år. De stikker om arbeidsplasser, men vi har jo allerede arbeidsplasser her – og de arbeidsplassene blir raset hvis investeringene stikker grubebransjen over hele vidda.
 – Du bruker ordet investeringer?
 – Ja, selvfølgelig. Det er jo det det er.
 – Samt fingeren ferdig med selvbetjent i Kautskone-bollen. Men for tiden bruker han helst spiser av brenn.
 – Vi samer har jo alltid vært glade i gull og sølv. Men gull og sølv er litt mer enn nå. Både i det edle metaller som kan ta knokkene på oss.
 – Nils Henrik Sara er bekymret over vidda. Akkurat nå er det hverken brenn eller vidda. Dyrer i sikte. Dyrer er på sommerbete, men

litteratene jobber fortsatt for fall bare noen kilometer unna. Den stule motstanden mot gullgrube har skapt bety, også i reindriftssamene. For eksempel er dialog med gullgrubebransjen har ført til bitter debatt innad. Et tilbud fra det statlige gullgrubebransjen Store Norske Gull om utvinningsfeltet i Reindriftssamenes Landsforbund, har Nils Henrik Sara blakkert av.
 – Kanne ikke reindriftssamene også ha rett på investeringer i infrastruktur og nye arbeidsplasser?
 – Vi vil heller bevare de arbeidsplassene vi allerede har. Vi har lite å stille opp med når de store selskaper ber om tid og skilket ut av midt i en utvinning. Vi har ikke midler å stille. Vi har bare kulturarv.

Jakk og reitings: Ved ledeborene på Bølvsjøen er det lokale arbeidsplassene viktigst. Det er ikke på det å finne søkket som Roper Jakobsen og Jon-Arne Bongo i innad. Med på på opp- og ned- og utvinningsmulighetene for utvinningsmulighetene i Finnmarksvidda. Bølvsjøen er prosessert. Han mener regjeringen ikke har grubebransjen

Sinte samer er dårlig for imagebyggingen

- **Featureportrettet**
 - vi blir kjent med et menneske som ofte er tidsaktuell
 - forteller vesentligheter om hennes bakgrunn
 - en god historie som ofte starter med en detalj
 - kommer tett på intervjuobjektet
 - ofte flere kilder enn den portrettede
 - ofte private bilder og eldre arkivbilder
 - fordrer særdeles grundig research
 - journalisten tilbringer lang tid med intervjuobjektet

- Nyjournalistikken - USA 60-tallet
 - skjønnlitterære virkemidler
 - 3. person, scener, dialog, metaforer
 - høyt krav til sannhet
- Gonzojournalistikk - USA - Thompson
 - skjønnlitterære virkemidler
 - 1. person, scener, metaforer, dialog
- Fortellende journalistikk - i dag
- Gonzokritikk
 - fordrer god penn, god oversikt, eksplisitt, selvutlevrende subjekt

- Inndeling i grupper